

51.—HE TANGI MO TE KETE HURI I PIRAU.

Na KAHUKORE. (Ngati-Maniapoto.)

Na Te Taite Te Tomo i whakamarama.

Ko Kahukore he wahine rangatira no Ngati-Maniapoto. He maha ana uri, ko Wetera Te Rerenga ma, ko te tini noa atu. No mua atu ia i te wa i a Te Rauparaha ma. Ko tona kainga ko Marokopa. He momo waiata ano tenei, kaore i takea i te aitua tangata. He tangi tenei na te kuia nei mo tona kete purapura kumara, i pirau. Tera hoki tetahi waiata na Turoa mo te ngaunga a te ngarara i tona kaki; tetahi na Nuku-pewapewa mo te rironga o tana hinaki tuna i te waipuke; tetahi na Te Poumua mo tana mara, mo Puwhenua, i mate i te atua. Hei whakaatu enei i te matauranga o nga tipuna Maori ki te titi waiata, ki te whakatakoto i nga kupu e rite ana, hei whakakakahu i o ratou whakaaro.

(Ref: M. 16, W. 4/91.)

Takiri mai te ata i tua, ko te ata i au e i;
Aue kau au ki te iwi ka ngaro!
E kore e ngaro; he paku¹ waka nui;
Houhia ki te rongo; horahia² ki te kura.
E tama ranei! E mau ki to patu;
E hine ranei! E puhi³ ki te kakara.
E pari e te tai, kei kawe i ahau
Nga tai⁴ puhoro ki Otira⁵ i runga.
E pa te karanga i tarawahi awa,
Tautika te haere ki to matua, ki a Te Tara,⁶
Kia tangohia mai ko Uru, ko Pipitewai e.
Kurupana-Tu,⁸ e hine, i to manawa;
Kurupana-Rongo,⁹ e hine, i taku manawa;
He manawa tina, he manawa keukeu.¹⁰
Ka te turaki taua, e hine,
Ki te turanga o aitua,
O aitu whakatina, ko aitu whakatoka;
Kia toka te whenua, kia toka nga tangata.
E kai kawau ana te moenga iho
Ki te pouriuri, ki te potangotango.
Whakaputa, e hine, i te paki¹¹ o Hewa;
Pohewahewa noa taua, e hine i.

Tenei koa taua te kiia mai nei
E to tupuna, he taunanawe riri koe.
Kati nei pea ki a taua ko te waka totara;
Pae ana te ika tangata ki te matua i te muri.
E anga to mata ki te ao o te tonga,
Ki te ara haere o to tupuna,
Kua nawaia i nga rangi ra, e hine ra!

¹Paku.—Ehara i te paku iti nei, engari ko te ahua o te rongo e kaha ana te haere. Ki etahi "pakaru."

²Horahia ki te kura.—E rite tonu ana ki tera 'houhia ki te rongo.'